

Norvegija. Lietuvos etnografinių regionų šventė Rogalande

Rogalando lietuvių bendruomenėje, kaip ir kitose pasaulio lietuvių bendruomenėse, lietuviai suvažiavę iš įvairių Lietuvos kampelių. Todėl nesunku sutikti suvalkietį ar aukštaitį, žemaitį ar dzūką, o jau ką kalbėti apie Mažosios Lietuvos lietuvininkus, šešioniškiais save vadinančius.

Kovo 11 dieną Hommersako mieste, „Riska Grenahuset“ salėje, vyko Kovo 11 – osios minėjimas ir Lietuvos etnografinių regionų šventė. Šventę pradėti Lietuvos himnu pakvietė renginio vedėja Zita Kelmickaitė. Rogalando lietuvius, Kovo 11–osios proga sveikino, priminė laisvės kainą, bei istorines akimirkas 1990 metų Seimo rūmų (kaip buvo atstatyta Lietuvos Nepriklausomybė), Lietuvos ambasadorė Norvegijoje, Izolda Bričkovskienė. Vaikų laisvalaikio centro “Draugystė” mokiniai dovanojo ambasadorei šokį. O bendruomenės pirmininkas Saulius Trepekūnas, bendruomenės narės išleistą, pasakų knygą.

Renginio vedėja, labai įdomiai pasakojo, apie kiekvieną Lietuvos etnografinį regioną, kviesdama kiekvieno krašto atstovus pristatyti savo kraštą. Jie pasakojo tarmiškus pasakojimus, dainavo dainas, šoko šokius ar žaidė liaudiškus žaidimus. Ypač žemaičiai ir dzūkai pabrėžė savo tarmes. O lietuvininkai net išmoko šešioniškių tarme kalbėti. Norvegijoje yra labai vertinamos tarmės. Jomis kalba televizijos laidose, o jei reikia, net rodo vertimą. Norvegijoje garbė yra kalbėti savo tarme.

Kiekvieno etnografinio regiono atstovai sėdėjo prie atskiro stalo. Jį patys puošė, patiekė savo krašto tradicinius valgius. Lietuvininkai didžiavosi savo žuviene, avižiniu kisieliumi, namine duona ir sūriu su medumi. Dzūkai vaišino dzūkiškomis šiuškėmis, pyragu “Ubagu”, girdė džiovintų obuolių ir kriaušių gėrimais. Ant suvalkiečių stalo vartėsi zuikis. Dar nespėjęs sudžiūti obuolių sūris, pyragas “Meduolis”. Žemaičių stalą puošė tikras senovinis, dar iš pagonybės laikų atkeliavęs kastinys. Nuo jo mažai atsiliko ir šmakalas, cibulynė, šilkinė košė su spirgais, sūris su kmynais, karka su raugintais kopūstais. Aukštaičiai atsivežė skilandį, lašinių su namine duona, grikių blynų su sviestiniais sausainiais.

Nemažai dalyvių dėvėjo lietuvių tautinį kostiumą, kiti turėjo Lietuvos tautinius atributus. Novergų tautinio kostiumo (bunad) tradicijos yra gilios. Ypač tautinį kostiumą vertina lietuvaitės ištekėjusios už norvegų. Mat mūsų lietuvaitės yra ambicingos. Matydamos norvegus su tautiniu kostiumu save laiko niekuo neprastesnėmis ir nei per žingsnį neketina atsilikti.

Dar gerokai prieš renginį, grupė entuziastų sukūrė reklaminį filmuką. Išsirinko grupių vadovus, aptarė pristatymo planą ir kibo į darbą. Grupės įpynė ir savo kūrybos. Taip gavosi įvairesni pristatymai. Žmonės besiruošdami pristatyti savo tautinius regionus gilino žinias, atrado didžiulius istorinius, kultūrinius paveldo klodus. Buvo susižavėti įdomių faktų ir reiškinių. Moterys prisimenė, o gal net išmoko senelių gamintų valgių. Besiruošiant renginiui, gimė nauja iniciatyva ir buvo sukurta lietuviškų tradicijų puoselėtojų draugija.

Renginio idėja kilo Zenonui Mačiulaičiui. Norvegai turi tradiciją dėvėti tautinį kostiumą svarbiausiais gyvenimo momentais, bei valstybinių švenčių metu. Toks reiškinys stiprina žmogaus tapatybę, telkia tautą, skatina pilietiškumą, bei

pasididžiavimą savo valstybe. Gyvendami Norvegijoje matome gerą tautinio kostiumo tradicijos pavyzdį. Tokią tradiciją plėtokime, o kartu ir prisidėkime, bei palaikykime Lietuvoje atgimstančią tautinio kostiumo iniciatyvą.

Zenonas Mačiulaitis

Lino Tautkevičiaus ir Daivos Skiudulienės nuotraukos

